

Sygn. akt IV U 548/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2013 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania Powiatowego Urzędu Pracy w Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 23 maja 2012 r. Nr (...)

w sprawie Powiatowego Urzędu Pracy w Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z udziałem zainteresowanego K. H.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, że Powiatowy Urząd Pracy w Ł. nie jest zobowiązany do zwrotu świadczeń wypłaconych zainteresowanemu K. H. tytułem renty szkoleniowej za okres od 01 czerwca 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w kwocie 5 179,26 (pięć tysięcy sto siedemdziesiąt dziewięć i 26/100) zł oraz odsetek od tej kwoty w wysokości 1 145,85 (jeden tysiąc sto czterdzieści pięć i 85/100) zł,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. kwotę 60 (sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 548/12 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 23 maja 2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.84 ust.6 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych zobowiązał Powiatowy Urząd Pracy w Ł. do zwrotu nienależnie wypłaconych K. H. świadczeń za okres od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. w kwocie 5 179,26 złotych i odsetek od 26 czerwca 2010r. do 23 maja 2012r. ,tj. do dnia wydania decyzji, w kwocie 1 145,85 złotych. Powyższe było wynikiem stwierdzenia przez organ rentowy, że K. H. bezpodstawnie wypłacono rentę szkoleniową w okresie od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. w łącznej kwocie 5 179,26 złotych. Powiatowy Urząd Pracy w Ł. nie skierował bowiem K. H. na szkolenie.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył Powiatowy Urząd Pracy w Ł. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że nie jest zobowiązany do zwrotu w/w kwoty. W uzasadnieniu stanowiska podniósł, że zgodnie z art.119 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu renty szkoleniowej na okres 6 miesięcy i kieruje zainteresowanego do powiatowego urzędu pracy w celu poddania przekwalifikowaniu zawodowemu. Natomiast organ rentowy wypłacał wymienionemu rentę do 30 kwietnia 2012r. nie informując go o konieczności zarejestrowania się jako osoba poszukująca pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. (odwołanie k.1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przywołując argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo podniósł, że przesłał Powiatowemu Urzędowi Pracy w Ł. do wiadomości decyzję z 24 czerwca 2010r. o przyznaniu K. H. renty szkoleniowej na okres od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. wraz z zawiadomieniem o przyznaniu renty szkoleniowej. Pomimo tej wiedzy Powiatowy Urząd Pracy w Ł. nie poddał K. H. przekwalifikowaniu zawodowemu, jak również nie powiadomił organu rentowego, że ubezpieczony w ogóle nie zgłosił się do urzędu pracy i nie zarejestrował. O wypłacie renty szkoleniowej K. H. mimo braku podstaw do jej wypłaty, organ rentowy dowiedział się kiedy zwrócił się Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. o podanie informacji, czy ubezpieczony został poddany szkoleniu. Wówczas otrzymał informację, że K. H. nie został skierowany na szkolenie, nie figurował w ewidencji (...), nie zgłosił się również w celu zarejestrowania. Wówczas organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję uznając, że odpowiedzialność za taki stan rzeczy ponosi Powiatowy Urząd Pracy w Ł. (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3-4).

Sąd ustalił, co następuje:

Decyzją z 24 czerwca 2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał K. H. rentę szkoleniową na okres od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. Powyższe było wynikiem orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS o celowości przekwalifikowania zainteresowanego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie. W pkt 10 przedmiotowej decyzji organ rentowy poinformował zainteresowanego, że na wniosek Starosty prawo do renty może ulec wydłużeniu na okres niezbędny do przekwalifikowania zawodowego, nie dłużej niż o 30 miesięcy oraz że Powiatowy Urząd Pracy powiadomi zainteresowanego o terminie i miejscu zgłoszenia się w celu ustalenia możliwości, rodzaju i czasu przekwalifikowania zawodowego (decyzja z 24 czerwca 2010r. o przyznaniu renty szkoleniowej K. H. na okres od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. - w kopercie na k.16 akt sprawy).

Pismem z 24 czerwca 2010r. organ rentowy przesłał Powiatowemu Urzędowi Pracy w Ł. zawiadomienie o przyznaniu K. H. renty szkoleniowej na okres od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. wraz z decyzją o przyznaniu renty (zawiadomienie z 24 czerwca 2010r. o przyznaniu renty szkoleniowej przesłane przez organ rentowy do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. – w kopercie na k.16 akt sprawy). Zawiadomienie powyższe wpłynęło do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. w dniu 25 czerwca 2010r. i przekazane zostało doradcy zawodowemu A. S. (zawiadomienie z 24 czerwca 2010r. o przyznaniu renty szkoleniowej K. H. z prezentatą wpływu do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. w dniu 25 czerwca 2010r. k.35-36 akt sprawy). Organ rentowy wydając decyzję o przyznaniu renty szkoleniowej nie skierował zainteresowanego do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł., a Powiatowy Urząd Pracy w Ł. po otrzymaniu informacji o wydaniu decyzji o przyznaniu renty szkoleniowej nie wezwał zainteresowanego do stawienia się w Urzędzie Pracy. Sam zainteresowany nie stawił się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. w celu przekwalifikowania się. Pobierał rentę szkoleniową w określonym decyzją okresie ,tj. od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. (zeznania świadków: K. K. k.28v-29 – minuty od 5 do 20 nagrania, A. S. k.41v-42 – minuty od 3 do 16 nagrania, E. K. k.51v-52 - minuty od 3 do 16 nagrania).

Po 30 listopada 2010r. organ rentowy bez wniosku Starosty (...) o przedłużenie renty szkoleniowej, przyznał zainteresowanemu rentę szkoleniową na dalszy okres ,tj. od 1 grudnia 2010r. do 30 kwietnia 2010r. (kopie dokumentów ze sprawy IV U 492/12 tut. Sądu z odwołania zainteresowanego od decyzji organu rentowego zobowiązującej zainteresowanego do zwrotu renty szkoleniowej pobranej w okresie od 1 grudnia 2010r. do 30 kwietnia 2012r. - w kopercie na k.17 akt sprawy).

W dniu 7 maja 2012r. organ rentowy skierował do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. zapytanie czy K. H. został poddany przeszkoleniu zawodowemu. W odpowiedzi na powyższe zapytanie Powiatowy Urząd Pracy w Ł. udzielił informacji, że zainteresowany nie został skierowany na szkolenie, a ponadto nie widnieje w ewidencji (...) i nie zgłosił się w celu zarejestrowania (zapytanie organu rentowego z 7 maja 2012r. i informacja Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. z 9 maja 2012r. k.1-3 akt organu rentowego).

Wobec ustalenia, że zainteresowany nie został poddany przeszkoleniu zawodowemu organ rentowy zaskarżoną decyzją z 23 maja 2012r. zobowiązał Powiatowy Urząd Pracy w Ł. do zwrotu kwoty renty wypłaconej zainteresowanemu w okresie od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. (zaskarżona decyzja z 23 maja 2012r. k.8 akt organu rentowego). Za pozostały okres pobierania renty obowiązkiem zwrotu świadczenia organ rentowy obciążył zainteresowanego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art.84 ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest zobowiązana do jej zwrotu wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. W myśl ust.4 powołanego przepisu jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot.

Przytoczony przepis art.84 ust.6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych był podstawą wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji. Analizując okoliczności sprawy w świetle powyższego uregulowania Sąd doszedł do przekonania, że nie zachodzą podstawy do obciążenia Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. obowiązkiem zwrotu kwoty renty szkoleniowej wypłaconej zainteresowanemu w okresie od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. W pierwszej kolejności należało ustalić, czy renta wypłacona zainteresowanemu we wskazanym okresie była świadczeniem nienależnym w rozumieniu art.84 ust.2 w/w ustawy. W przekonaniu Sądu na pytanie to należało odpowiedzieć przecząco, gdyż w spornym okresie nie zaszły okoliczności powodujące ustanie prawa zainteresowanego do świadczenia w postaci renty szkoleniowej ani do wstrzymania jej wypłaty, nie można również uznać, aby świadczenie to zostało wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo na skutek innego świadomego działania zainteresowanego polegającego na wprowadzeniu w błąd organu rentowego – art.84 ust.2 pkt 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z art.60 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych osobie spełniającej warunki określone w art.57, w stosunku do której orzeczono celowość przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, przysługuje renta szkoleniowa przez okres 6 miesięcy, z zastrzeżeniem ust.2 i 4 (dotyczących wydłużenia i skrócenia okresu pobierania renty). Poza sporem pozostaje, że zainteresowany spełniał przesłanki do ustalenia mu prawa do renty szkoleniowej, gdyż spełniał warunki określone w art.57 ustawy, a lekarz orzecznik orzekł wobec niego celowość przekwalifikowania zawodowego. Przesłanki te spełniał w dniu wydania decyzji z 24 czerwca 2010r. o przyznaniu renty szkoleniowej oraz przez cały okres, na który przyznano tę rentę ,tj. od 1 czerwca 2010r. do 30 czerwca 2010r. Inną rzeczą jest, że we wskazanym okresie zainteresowany nie został poddany przekwalifikowaniu zawodowemu, czemu zasadniczo i już z samej nazwy służy renta szkoleniowa. Okoliczność, że zainteresowany nie został poddany przekwalifikowaniu zawodowemu nie była jednak wynikiem ani świadomego działania zainteresowanego, ani wynikiem nieprawidłowego działania lub zaniechania Powiatowego Urzędu Pracy w Ł.. W tym miejscu zwrócić należy uwagę na regulację zawartą w art.119 ust.2 ustawy o emeryturach i rantach z Funduszu Ubezpieczeń, zgodnie z którym w razie orzeczenia o celowości przekwalifikowania zawodowego organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu renty szkoleniowej na okres 6 miesięcy i kieruje zainteresowanego do powiatowego urzędu pracy w celu poddania przekwalifikowaniu zawodowemu. Z powyższego wynika jednoznacznie, że to organ rentowy wydając decyzję o przyznaniu renty szkoleniowej kieruje uprawnionego do powiatowego urzędu pracy w celu poddania przekwalifikowaniu zawodowemu. Tymczasem, jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń

Sądu, w niniejszej sprawie organ rentowy wydając decyzję z 24 czerwca 2010r. nie skierował zainteresowanego do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. (właściwego ze względu na miejsce zamieszkania zainteresowanego), ale poinformował go, że to Urząd Pracy powiadomi go o terminie i miejscu zgłoszenia się w celu ustalenia możliwości poddania przekwalifikowaniu zawodowemu. Takie działanie organu rentowego nie znajdowało uzasadnienia w przepisach ustawy i spowodowało, że zainteresowany nie stawił się w urzędzie pracy w celu przekwalifikowania zawodowego. Sam zaś Powiatowy Urząd Pracy w Ł. nie wystosował do zainteresowanego wezwania do stawienia się w Urzędzie w celu poddania się takiemu przekwalifikowaniu, gdyż wbrew pouczeniu organu rentowego zawartemu w decyzji o przyznaniu renty szkoleniowej, nie należało to do jego obowiązków. W przedstawionych okolicznościach organ rentowy nie może stawiać zarzutu niewłaściwego postępowania w zakresie procedury poddania przekwalifikowaniu zawodowemu ani zainteresowanemu, ani Powiatowemu Urzędowi Pracy w Ł..

W okolicznościach sprawy istotna była również odpowiedź na pytanie, czy Powiatowy Urząd Pracy nie był zobowiązany do poinformowania organu rentowego za pośrednictwem Starosty o tym, że zainteresowany nie stawił się w Urzędzie w celu poddania się przekwalifikowaniu zawodowemu. W tym miejscu wskazać należy na przepis art.60 ust.4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w myśl którego okres 6 miesięcy, na który przyznano rentę szkoleniową może ulec skróceniu, jeżeli przed upływem tego okresu starosta zawiadomi organ rentowy o braku możliwości przekwalifikowania do innego zawodu, albo o tym że osoba zainteresowana nie poddaje się przekwalifikowaniu zawodowemu. Z zeznań świadków w osobach pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. wynika, że Starosta nie został powiadomiony o tym, że zainteresowany nie stawił się w Urzędzie w celu poddania się przekwalifikowaniu zawodowemu. Z dokumentacji dostarczonej przez skarżącego wynika, że Powiatowy Urząd Pracy w Ł. sam informował organ rentowy o braku możliwości przekwalifikowania zawodowego osoby uprawnionej do renty szkoleniowej, ale praktyka taka dotyczyła sytuacji, w której dana osoba zgłosiła się do Urzędu w celu przekwalifikowania zawodowego (vide: dokumentacja w kopercie an k.46 akt sprawy). W niniejszej sprawie sytuacja była inna, gdyż zainteresowany z braku odpowiedniego skierowania w ogóle nie zgłosił się do Urzędu Pracy. Analizując przytoczony przepis art.60 ust.4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych należy uznać, że Powiatowy Urząd Pracy (za pośrednictwem Starosty) powinien powiadomić organ rentowy, że osoba uprawniona nie zgłasza się do Urzędu w celu poddania się przekwalifikowaniu zawodowemu. Sytuacja taka mieści się bowiem w dyspozycji art.60 ust.4 pkt 2 w/w ustawy. Okoliczność, że skarżący nie przekazał takiej informacji organowi rentowemu nie wpływa jednak na ustalenie, że skarżącemu nie można przypisać obowiązku zwrotu kwoty renty wypłaconej zainteresowanemu w okresie pierwszych sześciu miesięcy jej pobierania. Przepis art.84 ust.6 ustawy systemowej dotyczy bowiem zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, z czym - jak wskazano na wstępie - nie mamy w niniejszej sprawie do czynienia. W ocenie Sądu, gdyby skarżący za pośrednictwem Starosty lub bezpośrednio zawiadomił organ rentowy o tym, że zainteresowany nie stawił się w Urzędzie, to organ rentowy nie miałby podstaw do skrócenia zainteresowanemu okresu pobierania renty skoro ten spełniał przesłanki do jej pobierania, a w urzędzie pracy nie stawił się z powodu niedopełnienia ustawowego obowiązku przez sam organ rentowy (w zakresie skierowania uprawnionego do renty do powiatowego urzędu pracy). Jedyne co organ rentowy mógłby zrobić to naprawić swój wcześniejszy błąd i skierować zainteresowanego do powiatowego urzędu pracy w celu przekwalifikowania zawodowego.

Niezależnie od powyższego – na marginesie zauważyć należy, że zawiadomienie o przyznaniu renty szkoleniowej zainteresowanemu zostało doręczone Powiatowemu Urzędowi Pracy w Ł. w dniu 25 czerwca 2010r., a zaskarżona decyzja dotyczy zwrotu kwoty świadczenia wypłaconego zainteresowanemu poczynając od 1 czerwca 2010r. Jest oczywiste, że nawet gdyby przyjąć odpowiedzialność skarżącego na podstawie art.84 ust.6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, to nie może ona obejmować całego sześciomiesięcznego okresu pobierania renty i powinna uwzględniać czas potrzebny na zweryfikowanie, że uprawniony do renty nie poddaje się takiemu przekwalifikowaniu. Przepisy ustawy nie przewidują w tej mierze żadnych terminów, a zatem należy to oceniać w okolicznościach danej sprawy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności i na podstawie art.477.14§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż Powiatowy Urząd Pracy w Ł. nie jest zobowiązany do zwrotu świadczeń wypłaconych zainteresowanemu

tytułem renty szkoleniowej za okres od 1 czerwca 2010r. do 30 listopada 2010r. w kwocie 5 179,26 złotych wraz z odsetkami.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art.98§1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.